

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: III / 742-4 / 2019	
Érkezett: 2019 MÁJ 30.	
Példány: 1	Kezelőiroda:
Melléklet: 0 db	5



KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM
KÖZIGAZGATÁSI ÁLLAMTITKÁR

Ikt. szám: KKM / 21535 / 2019 / Adl

alkotmánybíró

Alkotmánybíróság

Budapest

Pf.: 773.

1535

Tárgy: egyedi normakontroll eljárás iránti bírói kezdeményezés kapcsán indult ügyel összefüggő nyilatkozat (hivatkozási szám: III/742-2/2019)

Tisztelt

Hivatkozással a III/742-2/2019 számú alkotmánybírósági ügygel összefüggésben az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 57. § (2) és (5) bekezdése alapján – a rendelkezésre álló tizenöt napos határidőn belül – a Külgazdasági és Külügyminisztérium (a továbbiakban: KKM) az alábbi nyilatkozatot teszi:

1. A miniszterelnök és a miniszterek, mint kormánytagok feladat- és hatásköri rendjét a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 94/2018. (V. 22.) Korm. rendelet (a továbbiakban: új Statútum rendelet), valamint – 2018. május 22. napját megelőző időszak vonatkozásában – a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet (a továbbiakban: régi Statútum) határozza meg.

Az új Statútum rendelet 109. § 1. alpontjára, valamint a 111. § (2) bekezdés f) és i) pontjaira [régii Statútum 79. § 1. alpontja és 81. § (2) bekezdés f) és i) pontja] tekintettel az igazságügyi miniszter igazságügyért való felelőssége keretében előkészíti

- a személyek jogára, a dologi jogra, a családjogra, a családjogi jogsegélyre, a kötelmi jogra, az öröklésre, a **polgári peres és nemperes eljárásokra, a közigazgatási perrendtartásra**, a bírósági végrehajtásra, a nemzetközi magánjogra, a polgári jogi jogsegélyre, a közvetítői tevékenységre, a jogi segítségnyújtásra, a szakfordításra és tolmácsolásra és a pártfogó felügyelői tevékenységre, valamint
- a közigazgatás-szervezésért felelős miniszterrel együttműködve - **az általános közigazgatási rendtartásra**

vonatkozó jogszabályokat.

A fentiekre tekintettel a nemzetiségek nyelvhasználatának az egyes közigazgatási és bírósági eljárásokban történő érvényesülése vonatkozásában a külgazdasági és külügyminiszter nem rendelkezik hatáskörrel.

2. A KKM részéről szeretnénk megerősíteni, hogy Magyarország elkötelezett a kisebbségek jogaira vonatkozó két- és többoldalú nemzetközi szerződésekben vállalt kötelezettségek

következetes végrehajtása iránt. Ennek megfelelően kiemelt jelentőséggel bír a Magyar Köztársaság és Ukrajna között a jószomszédtság és az együttműködés alapjairól Kijevben, az 1991. december 6-án aláírt Szerződés (kihirdette: 1995. évi XLV. törvény), illetve az annak elválaszthatatlan részét képező Nyilatkozatban, a Regionális vagy Kisebbségi Nyelvek Európai Kartájában (kihirdette: 1999. évi XL. törvény), a Nemzeti Kisebbségek Védelméről szóló Keretegyezményben (kihirdette: 1999. évi XXXIV. törvény), a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányában (kihirdette: 1976. évi 8. törvényerejű rendelet) és az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló Egyezményben (kihirdette: 1993. évi XXXI. törvény) alapelveként rögzített diszkriminációmentesség és a hátrányos megkülönböztetés tilalmának érvényesítése.

3. A magyarországi nemzetiségek helyzetével, jogaik hazai érvényesülésével kapcsolatos kormányzati koordinációért a Miniszterelnökség Egyházi és Nemzetiségi Államtitkársága (a továbbiakban: Nemzetiségi Államtitkárság) felelős. A tárgybeli végzésben hivatkozott, a Regionális vagy Kisebbségi Nyelvek Európai Chartájában (a továbbiakban: Nyelvi Charta) foglaltak magyarországi végrehajtásáról szóló időszakos országjelentéseket, az illetékes tárcákkal együttműködésben a Nemzetiségi Államtitkárság állítja össze. Ezen túlmenően a Nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (a továbbiakban: Njtv.) 150. § a) pontja értelmében a Kormány két évente áttekinti a Magyarországon élő nemzetiségek helyzetét és arról az Országgyűlésnek beszámol. A törvényi kötelezettségnek megfelelően a Miniszterelnökség Egyházi és Nemzetiségi Kapcsolatokért Felelős Államtitkársága 2019 márciusában elkezdte a 2017. január – 2018. december közötti időszakra vonatkozó kormánybeszámoló összeállítását, melyhez a hazai nemzetiségekhez köthető KKM tevékenységről a külgazdasági és külügyi tárca összefoglaló anyagot küldött a Miniszterelnökség részére.

A tárgybeli végzés **Nyelvi Charta magyar ratifikációjára vonatkozó pontjával kapcsolatban** megerősítem, hogy **magyar részről a hazai nemzetiségek közül a bolgár, görög, lengyel, örmény, ruszin, ukrán nyelvekre valóban nem vállaltunk kötelezettséget.**

A Charta ratifikálásával csak azon kisebbségek nyelvvel kapcsolatban vállalt Magyarország kötelezettséget, amelyek koncentráltabban, az ország egy-egy jól behatárolható régiójában élnek (román, szlovén) vagy szórványban, de lélekszámukból adódóan rendelkeznek kiépített struktúrával az oktatás, kultúra és kulturális élet területén (pl. horvátok, német, szerb, szlovák kisebbség). Az ország területén igen kis létszámban élő kisebbségek (bolgár, görög, lengyel, örmény, ruszin, ukrán) esetében a nyelvi jogok a kisebbségi törvény alapján biztosítottak, annak ellenére, hogy az általuk beszélt nyelv használatának földrajzi egysége nem körülhatárolható.

Álláspontunk szerint az Njtv. a Charta rendelkezéseit meghaladó módon, elvben egyforma jogosítványokat biztosít mind a 13 hazai nemzetiségnek. Az Njtv. 6. §-a azonban az adott területen a nemzetiségek népszámlálás során regisztrált aránya alapján határozza meg a nemzetiségek alapvető jogait, köztük a nyelvhasználati jogokat is. **Ez alapján a magyar kisebbségi törvény nyelvhasználati rendelkezései a nemzetközi vállalásokkal megegyezők vagy annál kedvezőbbek, azonban a nyelvhasználati jogok gyakorlati érvényesülése a nemzetiségek számarányának függvényében eltérhet.**

A Nyelvi Charta igazságszolgáltatásról szóló 9. cikkelyének 1. pontja is abban az esetben írja elő az állam számára a kisebbségi nyelvhasználat biztosítását, amennyiben az adott igazságszolgáltatási kerületben a szóban forgó kisebbségi nyelvet használók száma ezt indokolja, és azzal a feltétellel, hogy a jelen bekezdés által nyújtott lehetőségek kihasználását nem minősíti a bíró az igazságszolgáltatás rendes ügymenetét akadályozónak.

Fentiek mellett megjegyzendő, hogy a Nyelvi Chartát ratifikáló több ET tagállam is bizonyos regionális nyelvek tekintetében területi korlátozással, az adott kisebbségi nyelvet használók által lakott régiókra és nem az ország teljes területére vonatkozóan vállalt kötelezettséget (többek között Csehország, Németország, Dánia).

A fentiekén túlmentően a Magyarországon élő kisebbségeknek a közigazgatásban, a bírósági eljárások során, az oktatásban, a kulturális életben, a tömegkommunikációban, a nemzetközi kapcsolatokban és a gazdasági életben biztosított nyelvhasználati jogaival kapcsolatos hazai jogszabályokról a miniszterelnök általános helyettese, mint a nemzetiségpolitikáért felelős miniszter tud bővebb tájékoztatást nyújtani.

Mindezekre tekintettel javasoljuk a tárgybeli ügy vonatkozásában az igazságügyi miniszter, valamint a miniszterelnök általános helyettese nyilatkozattételre való felhívását.

Budapest, 2019. május „24.”

Tisztelettel:

Dr. Balogh Csaba
közigazgatási államtitkár

